

Arbetsmarknadsdepartementet
Enheten för mänskliga rättigheter och
diskrimineringsfrågor

Minnesanteckningar från sakråd den 11 mars 2026 om FN:s rasdiskrimineringskommittés granskning

Som en del i regeringens arbete med att följa upp de rekommendationer Sverige fick av FN:s rasdiskrimineringskommitté (CERD) i december 2025 bjöds civilsamhällesorganisationer in till ett sakråd den 11 mars. Från Regeringskansliet deltog tjänstemän från Arbetsmarknadsdepartementet, Justitiedepartementet, Klimat- och näringsdepartementet, Kulturdepartementet, Utrikesdepartementet, Utbildningsdepartementet samt Landsbygds- och infrastrukturdepartementet. Statssekreterare för jämställdhetsminister Nina Larsson, Katarina Lundahl, ledde mötet.

Inledning

Statssekreterare Katarina Lundahl välkomnade deltagande organisationer och förklarade syftet med sakrådet samt berättade om några av regeringens pågående initiativ inom arbetet mot rasism. Därefter informerade enhetschefen för enheten för mänskliga rättigheter och diskrimineringsfrågor, Jenny Olausson, om sakrådets upplägg, följt av att kansliråd Caroline Karlström Mitt informerade om rapporteringsprocessen till FN:s rasdiskrimineringskommitté.

Nedan följer en översiktlig sammanfattning av det som företrädarna för organisationerna tog upp under efterföljande bordsrunda.

Rasistiskt hat och rasistisk hatpropaganda

Flera organisationer välkomnade och ställer sig bakom rekommendationen rörande rasistiska hatbrott och rasistisk hatpropaganda i FN:s

rasdiskrimineringskommittés granskning. Organisationerna beskrev att de upplever att det i stor utsträckning förekommer rasistisk retorik i samhället och den offentliga debatten, som bl.a. särskilt påverkar muslimer. De lyfte särskilt rasistiska uttalanden från politiker som ett problem.

Diskriminering och profilering inom bl.a. polisen och rättsväsendet

Organisationerna lyfte på ett flertal sätt diskriminering i samband med polisens myndighetsutövning och inom rättsväsendet. De beskrev att de ser ett behov av att se över diskrimineringslagens omfattning och utbildningen inom rättsväsendet avseende diskriminering samt möjligheten för enskilda att göra anmälningar rörande kränkande behandling i rättsväsendet. Organisationerna framförde därför att de välkomnade kommitténs rekommendationer på området. De ville även särskilt lyfta kommitténs rekommendation om att förebygga och motverka etnisk profilering bland tjänstemän vid brottsbekämpande myndigheter.

Samers rättigheter

Flera organisationer lyfte särskilt ett fortsatt behov av att arbeta för att stärka skyddet för samers rättigheter. De välkomnade därför kommitténs rekommendationer på området, och särskilt betonades att det finns behov av att se över lagen om konsultation i frågor som rör det samiska folket i relation till principen om fritt och informerat förhandssamtycke. Organisationerna beskrev att man ser ett behov att stärka skyddet för samisk kultur och näring, och vill se ”robusta åtgärder” kopplat till bl.a. exploatering. Det uttrycktes även att det finns en utbredd problematik rörande hatbrott mot samer, särskilt brott avseende renar och att man därför efterfrågar ökade polisiära resurser. Man förde vidare fram att samisk kultur och det samiska språket behöver stärkas, då det i nuläget läggs för mycket ansvar på samiska ungdomar att föra språket och kulturen vidare. Könrelaterat våld mot samiska kvinnor behöver även bekämpas och förebyggas. Det lyftes också fram att utredningar och rekommendationer rörande samers rättigheter, bl.a. nämndes renmarkskommittén och ILO 169, inte lett till några förändringar.

Antiziganism

Behovet av åtgärder rörande antiziganism i samhället lyftes under sakrådet. Deltagare beskrev att antiziganismen är fortsatt utbredd och accepterad i

bl.a. skolan och arbetslivet, och att romer dagligen måste motbevisa stereotyper. Det lyftes fram att det behöver finnas en acceptans att få vara den man är utan att bli diskriminerad och deltagare undrade därför hur regeringen avser att arbeta långsiktigt för att uppnå detta.

Särskilt om barns rättigheter

Flera organisationer lyfte fram behov av åtgärder och insatser på skolområdet. Man hänvisade till att åtgärder inom skolan är särskilt viktiga för barn och att det är viktigt att belysa att rasism i skolan inte endast förekommer barn emellan, utan även förekommer i form av bl.a. rasistiskt språkbruk från lärare. De uppgav att skolor ofta saknar verktyg för att möta frågor som rör rasism och att civilsamhällsorganisationer som försöker stötta i detta ofta saknar resurser. Man frågade därför hur ett långsiktigt arbete mellan regeringen och civilsamhällsorganisationerna kan säkerställas för att se till att skolorna får stöd i dessa frågor.

Jämlikhetsdata

Synpunkter avseende jämlikhetsdata togs upp. Deltagare framförde att man ser ett behov av jämlikhetsdata, bl.a. kopplat till insatser som genomförs av Diskrimineringsombudsmannen.

Samråd med civilsamhället

Deltagare lyfte även kommitténs synpunkter rörande civilsamhällets inkludering och undrade om regeringen har för avsikt att följa upp rekommendationen och inkludera civilsamhället mer aktivt.

Avslutning

Statssekreterare Katarina Lundahl tackade för deltagarnas synpunkter och underströk hur värdefullt civilsamhällets verksamhet och kunskap är för arbetet med mänskliga rättigheter.

Deltagande civilsamhällsorganisationer

- Amnesty International Sverige

- Black Lives Matter Grassroots Sweden
- Civil Rights Defenders
- IKUS Islamiska Kulturcenter unionen i Sverige
- Rädda Barnens Ungdomsförbund
- Samrådet
- Sáminuorra
- Sveriges Muslimska Förbund
- Tamam
- Trajosko Drom

Övriga

- Institutet för mänskliga rättigheter (som observatör)
- Forum för levande historia (som observatör)